

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเรื่อง “การปฏิบัติตามหลักการธรรมของนักเรียนโรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ อำเภอดอนจาน จังหวัดสกลนคร” ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

๔.๑ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๔.๒ ขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๔.๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๔.๑ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)

SD แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

t แทน t-distribution สถิติเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่าง ๒ กลุ่ม

F แทน F-distribution เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมากกว่า ๒ กลุ่ม

SS แทน ผลรวมกำลังสองของคะแนน

MS แทน ค่าเฉลี่ยของผลรวมกำลังสองของคะแนน

df แทน ชั้นแห่งความเป็นอิสระ

Sig แทน ค่าที่น้อยที่สุดของระดับความมีนัยสำคัญของข้อมูล

* แทน ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๔.๒ ขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น ๕ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักการธรรมของนักเรียนโรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ อำเภอดอนจาน จังหวัดสกลนคร

ตอนที่ ๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักการธรรมโรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ อำเภอดอนจาน จังหวัดสกลนครของนักเรียนจำแนกตาม เพศ ระดับชั้นปี เกรดเฉลี่ย อาชีพผู้ปกครอง จำนวนครั้งในการทำกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา และสถานภาพครอบครัว

ตอนที่ ๔ ผลการเปรียบเทียบ การปฏิบัติตนตามหลักศีลธรรมโรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ อำเภอลำดวน จังหวัดสงขลาของนักเรียน ที่มีเพศ ระดับชั้นปี เกรดเฉลี่ย อาชีพ ผู้ปกครอง จำนวนครั้งในการทำกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา และสถานภาพครอบครัวต่างกัน

ตอนที่ ๕ ผลการรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการปฏิบัติตนตามหลักศีลธรรมของนักเรียนโรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิอำเภอลำดวน จังหวัดสงขลา

๔.๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ ๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ ๔.๑ แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรอิสระ

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ค่าร้อยละ
๑. เพศ		
ชาย	๙๐	๔๔.๗๘
หญิง	๑๑๑	๕๕.๒๒
รวม	๒๐๑	๑๐๐.๐๐
๒. ระดับชั้นปี		
มัธยมศึกษาปีที่ ๑	๗๕	๓๗.๓๑
มัธยมศึกษาปีที่ ๒	๖๐	๒๙.๘๕
มัธยมศึกษาปีที่ ๓	๖๖	๓๒.๘๔
รวม	๒๐๑	๑๐๐.๐๐
๓. เกรดเฉลี่ย		
น้อยกว่า ๒.๐๐	๒๗	๑๓.๔๓
๒.๐๐ - ๒.๙๙	๙๗	๔๘.๒๖
ตั้งแต่ ๓.๐๐ ขึ้นไป	๗๗	๓๘.๓๑
รวม	๒๐๑	๑๐๐.๐๐
๔. อาชีพผู้ปกครอง		
เกษตรกร/รับจ้างทั่วไป	๗๐	๓๔.๘๓
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	๘๖	๔๒.๗๙
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	๒๑	๑๐.๔๕
แม่บ้าน/พ่อบ้าน	๒๔	๑๑.๙๕

รวม	๒๐๑	๑๐๐.๐๐
๕. จำนวนครั้งในการทำกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา (ต่อสัปดาห์)		
๑-๓ ครั้ง	๑๔๑	๗๐.๑๕
๔-๖ ครั้ง	๔๔	๒๑.๘๙
ตั้งแต่ ๗ ครั้ง ขึ้นไป	๑๖	๗.๙๖
รวม	๒๐๑	๑๐๐.๐๐
๖. สถานภาพครอบครัว		
อยู่กับพ่อแม่	๑๖๓	๘๑.๐๙
อยู่กับญาติ	๑๓	๖.๔๗
อยู่กับพระ/สถานสงเคราะห์	๒๕	๑๒.๔๔
รวม	๒๐๑	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า นักเรียนที่เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน ๑๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๒๒ และเป็นเพศชาย มีจำนวน ๙๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๗๘

นักเรียนที่เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ มีจำนวน ๗๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๓๑ รองลงมา คือระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ มีจำนวน ๖๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๘๔ และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ มีจำนวน ๖๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๘๕

นักเรียนที่เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีเกรดเฉลี่ย ๒.๐๐ - ๒.๙๙ มีจำนวน ๙๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๒๖ รองลงมา คือ เกรดเฉลี่ย ตั้งแต่ ๓.๐๐ ขึ้นไป มีจำนวน ๗๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๓๑ และเกรดเฉลี่ยน้อยกว่า ๒.๐๐ มีจำนวน ๒๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๔๓

นักเรียนที่เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ผู้ปกครองมีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว มีจำนวน ๘๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๗๙ รองลงมา คือ อาชีพ เกษตรกรรม/รับจ้างทั่วไป มีจำนวน ๗๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๘๓ อาชีพแม่บ้าน/พ่อบ้าน มีจำนวน ๒๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๙๔ และอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีจำนวน ๒๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๔๕

นักเรียนที่เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ทำกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา (ต่อสัปดาห์) ๑-๓ ครั้ง มีจำนวน ๑๔๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๐.๑๕ รองลงมา คือ ทำกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา (ต่อสัปดาห์) ๔-๖ ครั้ง มีจำนวน ๔๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๘๙ และทำกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา (ต่อสัปดาห์) ตั้งแต่ ๗ ครั้ง ขึ้นไป มีจำนวน ๑๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๗.๙๖

นักเรียนที่เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ มีสถานภาพครอบครัว อยู่กับพ่อแม่ มีจำนวน ๑๖๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๐๙ รองลงมา คือ สถานภาพครอบครัว อยู่กับพระ /สถานสงเคราะห์

มีจำนวน ๒๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๔๔ และสถานภาพครอบครัว อยู่กับญาติ มีจำนวน ๑๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๔๗

ตอนที่ ๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามหลักศีลธรรมของ
นักเรียนโรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ อำเภอลำดวน จังหวัด
สงขลา

ตารางที่ ๔.๒ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ระดับการปฏิบัติตนตามหลักศีลธรรมของนักเรียนโรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ อำเภอลำดวน จังหวัด
สงขลา โดยรวม

การปฏิบัติตนตามหลักศีลธรรม	ระดับการปฏิบัติตน		
	$\bar{X}$	SD	แปลผล
ด้านพุทธศัรวตา (การเคารพในพระพุทธรเจ้า)	๓.๘๐	๐.๖๖	มาก
ด้านธัมมศัรวตา (การเคารพในพระธรรม)	๓.๖๐	๐.๗๑	มาก
ด้านสังฆศัรวตา (การเคารพในพระสงฆ์)	๓.๕๔	๐.๖๖	มาก

ด้านศึกษาการวตา (การเคารพในการศึกษา)	๓.๖๖	๐.๖๐	มาก
ด้านอุปมาทการวตา (การเคารพในความไม่ประมาท)	๓.๖๗	๐.๖๕	มาก
ด้านปฏิสันถารการวตา (การเคารพในการต้อนรับ)	๓.๙๑	๐.๖๖	มาก
รวม	๓.๗๐	๐.๕๒	มาก

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า นักเรียน มีการปฏิบัติตนตามหลักการวธรรม โดยรวมทั้ง ๖ ด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.70$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านปฏิสันถารการวตา (การเคารพในการต้อนรับ) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.91$) รองลงมา คือ ด้านพุทธการวตา (การเคารพในพระพุทเจ้า) ($\bar{X}=3.80$) ส่วนด้านสังฆการวตา (การเคารพในพระสงฆ์) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}=3.54$)

ตารางที่ ๔.๓ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ระดับการปฏิบัติตนตามหลักการวธรรมของนักเรียนโรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ด้านพุทธการวตา (การเคารพในพระพุทเจ้า)

ด้านพุทธการวตา (การเคารพในพระพุทเจ้า)	ระดับการปฏิบัติตน		
	$\bar{X}$	SD	แปลผล
๑. นักเรียนแสดงความเคารพต่อ พระพุทธรูปด้วยการกราบไหว้ ด้วยเบญจางคประดิษฐ์ถูกต้องเหมาะสม	๓.๘๖	๐.๗๗	มาก
๒. นักเรียนตั้งใจเปล่งวาจา ว่าคำบูชาระลึกถึงพระพุทธรูปของ	๓.๗๗	๐.๘๒	มาก

พระพุทธรเจ้า			
๓. นักเรียนระลึกถึงพระ พุทธคุณของพระพุทธรเจ้า ได้แก่ พระ ปัญญาคุณ พระกรุณาธิคุณ และพระบริสุทธิคุณ	๓.๗๘	๐.๘๓	มาก
รวม	๓.๘๐	๐.๖๖	มาก

จากตารางที่ ๔. ๓ พบว่า นักเรียน มีการปฏิบัติตนตามหลักคารวธรรม ด้าน พุทธคารวตา (การเคารพในพระพุทธรเจ้า) โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.80$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อ ๑ นักเรียน แสดงความเคารพต่อพระพุทธรูปด้วยการกราบไหว้ด้วยเบญจางคประดิษฐ์ถูกต้องเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย สูงสุด ($\bar{X}=3.86$) รองลงมา คือ ข้อ ๓ นักเรียนระลึกถึงพระคุณของพระพุทธรเจ้า ได้แก่ พระปัญญา คุณ พระกรุณาธิคุณ และพระบริสุทธิคุณ ($\bar{X}=3.78$) ส่วนข้อ ๒ นักเรียนตั้งใจเปล่งวาจากล่าวคำบูชา สรรเสริญถึงพระคุณของพระพุทธรเจ้ามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=3.77$)

ตารางที่ ๔.๔ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ระดับ การปฏิบัติตนตามหลักคารว ธรรมของนักเรียนโรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัด สงขลา ด้านธัมมคารวตา (การเคารพในพระธรรม)

ด้านธัมมการวตา (การเคารพในพระธรรม)	ระดับการปฏิบัติตน		
	$\bar{X}$	SD	แปลผล
๑. นักเรียนน้อมนำหลักธรรมคำสอนมาประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวัน	๓.๖๐	๐.๗๘	มาก
๒. เมื่อมีการแสดงธรรมนักเรียนไปฟังธรรม	๓.๓๖	๐.๙๖	ปานกลาง
๓. เมื่อฟังธรรมนักเรียนมีการตั้งใจในการฟังและไม่พูดดูหมิ่นพระธรรม	๓.๘๑	๑.๐๘	มาก
๔. นักเรียนปฏิบัติหน้าที่ในชีวิตให้อยู่ในกรอบของหลักไตรสิกขา ได้แก่ ศีล สมาธิ และปัญญา	๓.๖๔	๐.๘๖	มาก
รวม	๓.๖๐	๐.๗๑	มาก

จากตารางที่ ๔. ๔ พบว่า นักเรียน มีการปฏิบัติตนตามหลักการวธรรม ด้านธัมมการวตา (การเคารพในพระธรรม) โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=๓.๖๐$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อ ๓ เมื่อฟังธรรมนักเรียน มีการตั้งใจในการฟัง และไม่พูดดูหมิ่นพระธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=๓.๘๑$) รองลงมา คือ ข้อ ๔ นักเรียนปฏิบัติหน้าที่ในชีวิตให้อยู่ในกรอบของหลักไตรสิกขา ได้แก่ ศีล สมาธิ และปัญญา ($\bar{X}=๓.๖๔$) ส่วนข้อ ๒ เมื่อมีการแสดงธรรมนักเรียนไปฟังธรรม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=๓.๓๖$)

ตารางที่ ๔.๕ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ระดับการปฏิบัติตนตามหลักคารวธรรมของนักเรียนโรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ด้านสังฆคารวตา (การเคารพในพระสงฆ์)

ด้านสังฆคารวตา (การเคารพในพระสงฆ์)	ระดับการปฏิบัติตน		
	$\bar{X}$	SD	แปลผล
๑. นักเรียนเมื่อไปอยู่ที่บารุงของพระสงฆ์มีการแสดงความเคารพด้วยการประนมมือกราบไหว้ถูกต้องเหมาะสม	๓.๘๘	๐.๘๐	มาก
๒. นักเรียนหมั่นไปพบปะสนทนาธรรมกับพระสงฆ์	๓.๐๖	๑.๐๐	ปานกลาง
๓. นักเรียนแสดงการต้อนรับพระสงฆ์ด้วยไทยธรรม มีอาหารหวานคาว และน้ำดื่มตามศรัทธา	๓.๔๒	๑.๐๓	ปานกลาง
๔. นักเรียนตั้งใจฟังไม่คุยกันในขณะที่เรียนกับพระสงฆ์	๓.๖๐	๐.๙๖	มาก
๕. นักเรียนปฏิบัติต่อพระสงฆ์ด้วยจิตเลื่อมใส เช่น มีการดูแลความสะอาด	๓.๗๔	๐.๘๐	มาก
รวม	๓.๕๔	๐.๖๖	มาก

จากตารางที่ ๔. ๕ พบว่า นักเรียน มีการปฏิบัติตนตามหลักคารวธรรม ด้านสังฆคารวตา (การเคารพในพระสงฆ์) โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.54$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อ ๑ นักเรียนเมื่อไปอยู่ที่บารุงของพระสงฆ์ มีการแสดงความเคารพด้วยการประนมมือกราบไหว้ถูกต้องเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.88$) รองลงมา คือ ข้อ ๕ นักเรียนปฏิบัติต่อพระสงฆ์ด้วยจิตเลื่อมใส เช่น มีการดูแลความสะอาด ($\bar{X}=3.74$) ส่วน ข้อ ๒ นักเรียนหมั่นไปพบปะสนทนาธรรมกับพระสงฆ์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=3.06$)

ตารางที่ ๔.๖ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ระดับการปฏิบัติตนตามหลักคารวธรรมของนักเรียนโรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ด้านสิกขาการวตา (การเคารพในการศึกษา)

ด้านสิกขาการวตา (การเคารพในการศึกษา)	ระดับการปฏิบัติตน		
	$\bar{X}$	SD	แปลผล
๑. นักเรียนรู้จักตระหนักถึงคุณค่าของการศึกษาหาความรู้ทางโลก	๓.๘๖	๐.๗๘	มาก
๒. นักเรียนรู้จักตระหนักถึงคุณค่าของการศึกษาหาความรู้ทางธรรม	๓.๗๔	๐.๘๕	มาก
๓. นักเรียน แสดงความเคารพต่อผู้สอน เช่น บิดา มารดา ครู อาจารย์ถูกต้องเหมาะสม	๓.๘๙	๐.๘๒	มาก
๔. นักเรียนตั้งใจศึกษาเล่าเรียนในขณะที่เรียน	๓.๕๖	๐.๘๑	มาก
๕. นักเรียนยกมือขึ้นถามก่อน เมื่อมีข้อสงสัย	๓.๒๙	๐.๙๖	ปานกลาง
๖. นักเรียนนำความรู้ ที่เรียน ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างถูกต้องเหมาะสม	๓.๖๖	๐.๘๕	มาก
๗. นักเรียนรู้จักบำรุงรักษาตำราเรียน	๓.๖๑	๐.๘๓	มาก
รวม	๓.๖๖	๐.๖๐	มาก

จากตารางที่ ๔. ๖ พบว่า นักเรียน มีการปฏิบัติตนตามหลักคารวธรรม ด้านสิกขาการวตา (การเคารพในการศึกษา) โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.66$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อ ๓ นักเรียน แสดงความเคารพต่อผู้สอน เช่น บิดามารดา ครูอาจารย์ถูกต้องเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.89$) รองลงมา คือ ข้อ ๑ นักเรียนรู้จักตระหนักถึงคุณค่าของการศึกษาหาความรู้ทางโลก ($\bar{X}=3.86$) ส่วนข้อ ๕ นักเรียนยกมือขึ้นถามก่อน เมื่อมีข้อสงสัยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=3.29$)

ตารางที่ ๔.๗ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ระดับการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมของนักเรียนโรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ด้านอุปมาทการรวตา (การเคารพในความไม่ประมาท)

ด้านอุปมาทการรวตา (การเคารพในความไม่ประมาท)	ระดับการปฏิบัติตาม		
	$\bar{X}$	SD	แปลผล
๑. นักเรียนเตรียมตัวในการเรียน	๓.๗๘	๐.๘๒	มาก
๒. นักเรียนปฏิบัติตามด้วยความมีสติสัมปชัญญะ	๓.๖๑	๐.๗๙	มาก
๓. นักเรียนมีสมาธิอยู่กับตัวในขณะที่ปฏิบัติงาน	๓.๕๙	๐.๘๔	มาก
๔. นักเรียนวางแผนในการใช้ชีวิต	๓.๗๖	๐.๙๔	มาก
๕. นักเรียนมีสติที่สามารถใช้ปัญญาในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้	๓.๖๓	๐.๘๖	มาก
รวม	๓.๖๗	๐.๖๕	มาก

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า นักเรียนมีการปฏิบัติตามหลักคุณธรรม ด้านอุปมาทการรวตา (การเคารพในความไม่ประมาท) โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.67$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อ ๑ นักเรียนเตรียมตัวในการเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.78$) รองลงมา คือ ข้อ ๔ นักเรียนวางแผนในการใช้ชีวิต ($\bar{X}=3.76$) ส่วนข้อ ๓ นักเรียนมีสมาธิอยู่กับตัวในขณะที่ปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=3.59$)

ตารางที่ ๔.๘ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ระดับการปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณของนักเรียนโรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ด้านปฏิสัมพันธ์การคารวตา (การเคารพในการต้อนรับ)

ด้านปฏิสัมพันธ์การคารวตา (การเคารพในการต้อนรับ)	ระดับการปฏิบัติตาม		
	$\bar{X}$	SD	แปลผล
๑. นักเรียนเห็นความสำคัญของการต้อนรับให้เกียรติแขกที่มาเยี่ยมโรงเรียน เช่น ให้ความสะดวก	๓.๘๕	๐.๙๑	มาก
๒. นักเรียนเห็นความสำคัญของการต้อนรับให้เกียรติแขกที่มาเยี่ยมบ้าน เช่น ให้ความสะดวก	๓.๙๕	๐.๙๓	มาก
๓. นักเรียน มีการสร้างความประทับใจต่อแขกผู้มาเยี่ยมเยือน เช่น การแสดงความเอาใจใส่	๓.๘๑	๑.๐๑	มาก
๔. นักเรียนให้ความเคารพต่อผู้ที่มาติดต่อกับโรงเรียน	๓.๗๙	๐.๘๐	มาก
๕. นักเรียนให้ความเคารพต่อผู้มาติดต่อกับบิดา มารดา – ญาติผู้ใหญ่ที่บ้าน	๔.๑๑	๐.๗๖	มาก

๖. นักเรียนเมื่อไปเป็นแขกของผู้อื่นมีการปฏิบัติตน ด้วยการทำตนไม่ให้เจ้าบ้านหนักใจ เช่น รู้จักเวลา และแสดงความยินดีในการต้อนรับของเขา	๓.๙๖	๐.๗๗	มาก
รวม	๓.๙๑	๐.๖๖	มาก

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า นักเรียนมีการปฏิบัติตนตามหลักคุณธรรม ด้านปฏิสันถารคารวตา (การเคารพในการต้อนรับ) โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.91$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อ ๕ นักเรียนให้ความเคารพต่อผู้มาติดต่อกับบิดามารดา - ญาติผู้ใหญ่ที่บ้านมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.11$) รองลงมา คือ ข้อ ๖ นักเรียนเมื่อไปเป็นแขกของผู้อื่นมีการปฏิบัติตนด้วยการทำตนไม่ให้เจ้าบ้านหนักใจ เช่น รู้จักเวลา และแสดงความยินดีในการต้อนรับของเขา ($\bar{X}=3.96$) ส่วนข้อ ๔ นักเรียนให้ความเคารพต่อผู้ที่มาติดต่อกับโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=3.79$)

ตอนที่ ๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามหลักคุณธรรมของนักเรียนโรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ อำเภอดำรงวิทยะปาลัย จังหวัดสงขลา จำแนกตาม เพศ ระดับชั้นปี เกรดเฉลี่ย อาชีพผู้ปกครอง จำนวนครั้งในการทำกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา และสถานภาพครอบครัว

ตารางที่ ๔.๙ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการปฏิบัติตนตามหลักคุณธรรมโรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ อำเภอดำรงวิทยะปาลัย จังหวัดสงขลา ของนักเรียน จำแนกตามเพศ

การปฏิบัติตนตามหลัก การวชิรธรรม	ระดับการปฏิบัติตน					
	ชาย			หญิง		
	$\bar{X}$	SD	แปลผล	$\bar{X}$	SD	แปลผล
ด้านพุทธานุคารวตา (การเคารพในพระพุทธรูปเจ้า)	๓.๘๐	๐.๗๓	มาก	๓.๘๐	๐.๖๐	มาก
ด้านอัมมคารวตา (การเคารพในพระธรรม)	๓.๖๔	๐.๗๖	มาก	๓.๕๗	๐.๖๖	มาก
ด้านสังฆคารวตา (การเคารพในพระสงฆ์)	๓.๖๑	๐.๖๓	มาก	๓.๔๘	๐.๖๗	ปานกลาง
ด้านสิกขาการวตา (การเคารพในการศึกษา)	๓.๗๐	๐.๖๐	มาก	๓.๖๒	๐.๖๐	มาก
ด้านอัปปมาทการวตา (การเคารพในความไม่ประมาท)	๓.๗๕	๐.๖๕	มาก	๓.๖๑	๐.๖๕	มาก
ด้านปฏิสันถารการวตา (การเคารพในการต้อนรับ)	๓.๙๕	๐.๖๒	มาก	๓.๘๘	๐.๗๐	มาก
รวม	๓.๗๔	๐.๕๔	มาก	๓.๖๖	๐.๕๑	มาก

จากตารางที่ ๔. ๙ พบว่านักเรียนมีการปฏิบัติตนตามหลักการวชิรธรรม โดยรวมทั้ง ๖ ด้าน
จำแนกตามเพศ อยู่ในระดับมากเพศชาย ($\bar{X}=3.74$) และเพศหญิง ($\bar{X}=3.66$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย เพศชาย พบว่า ด้าน
ปฏิสันถารการวตา (การเคารพในการต้อนรับ) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.95$) รองลงมา คือ ด้านพุทธานุ
การวตา (การเคารพในพระพุทธรูปเจ้า) ($\bar{X}=3.80$) ส่วนด้านสังฆการวตา (การเคารพในพระสงฆ์)
มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}=3.61$)

เพศหญิง พบว่า ด้านปฏิสันถารการวตา (การเคารพในการต้อนรับ) มีค่าเฉลี่ย สูงสุด
($\bar{X}=3.88$) รองลงมา คือ ด้านพุทธานุการวตา (การเคารพในพระพุทธรูปเจ้า) ($\bar{X}=3.80$) ส่วนด้านสัง
ฆการวตา (การเคารพในพระสงฆ์) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.48$)

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่า นักเรียนมีการปฏิบัติตนตามหลักการธรรม โดยรวมทั้ง ๖ ด้าน จำแนกตามระดับชั้นปี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.76, 3.59$ และ 3.72)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ พบว่า ด้านพุทธคารวตา (การเคารพในพระพุทธรเจ้า) กับด้านปฏิสันถารคารวตา (การเคารพในการต้อนรับ) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.93$) รองลงมา คือ ด้านศึกษาการวตา (การเคารพในการศึกษา) ($\bar{X}=3.70$) ส่วนด้านธัมมการวตา (การเคารพในพระธรรม) กับด้านสังฆการวตา (การเคารพในพระสงฆ์) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}=3.64$)

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ พบว่า ด้านพุทธการวตา (การเคารพในพระพุทธรเจ้า) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.76$) รองลงมา คือ ด้านปฏิสันถารการวตา (การเคารพในการต้อนรับ) ($\bar{X}=3.71$) ส่วนด้านสังฆการวตา (การเคารพในพระสงฆ์) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}=3.48$)

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ พบว่า ด้านปฏิสันถารการวตา (การเคารพในการต้อนรับ) มีค่าเฉลี่ย สูงสุด ($\bar{X}=4.07$) รองลงมา คือ ด้านอัปมาทการวตา (การเคารพในความไม่ประมาท) ($\bar{X}=3.79$) ส่วนด้านสังฆการวตา (การเคารพในพระสงฆ์) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}=3.48$)

จากตารางที่ ๔.๑๑ พบว่า นักเรียนมีการปฏิบัติตนตามหลักคารวธรรม โดยรวมทั้ง ๖ ด้าน
 จำแนกตามเกรดเฉลี่ยน้อยกว่า ๒.๐๐ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=๓.๔๔$) ส่วนเกรดเฉลี่ย ๒.๐๐ -
 ๒.๙๙ กับเกรดเฉลี่ย ตั้งแต่ ๓.๐๐ ขึ้นไป อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=๓.๗๑$ และ ๓.๗๗)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย เกรดเฉลี่ยน้อยกว่า
 ๒.๐๐ พบว่า ด้านพุทธคารวตา (การเคารพในพระพุทธรเจ้า) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=๓.๖๕$) รองลงมา คือ
 ด้านปฏิสันถารคารวตา (การเคารพในการต้อนรับ) ($\bar{X}=๓.๕๗$) ส่วนด้านธัมมคารวตา (การเคารพใน
 พระธรรม) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}=๓.๒๖$)

เกรดเฉลี่ย ๒.๐๐ - ๒.๙๙ พบว่า ด้านปฏิสันถารคารวตา (การเคารพในการต้อนรับ)
 มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=๓.๙๖$) รองลงมา คือ ด้านพุทธคารวตา (การเคารพในพระพุทธรเจ้า) ($\bar{X}=๓.๗๙$)
 ส่วนด้านสังฆคารวตา (การเคารพในพระสงฆ์) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}=๓.๕๒$)

เกรดเฉลี่ย ตั้งแต่ ๓.๐๐ ขึ้นไป พบว่า ด้านปฏิสันถารคารวตา (การเคารพในการต้อนรับ)
 มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=๓.๙๗$) รองลงมา คือ ด้านพุทธคารวตา (การเคารพในพระพุทธรเจ้า) ($\bar{X}=๓.๘๗$)
 ส่วนด้านสังฆคารวตา (การเคารพในพระสงฆ์) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}=๓.๖๑$)

จากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่า นักเรียนมีการปฏิบัติตามหลักการธรรม โดยรวมทั้ง ๖ ด้าน จำแนกตามอาชีพผู้ปกครองอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =๓.๖๔, ๓.๗๕, ๓.๗๒ และ ๓.๖๖)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ผู้ปกครองอาชีพ เกษตรกรรม/รับจ้างทั่วไป พบว่า ด้านปฏิสันถารคารวตา (การเคารพในการต้อนรับ) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ =๓.๙๓) รองลงมา คือ ด้านพุทธคารวตา (การเคารพในพระพุทธรูป) ($\bar{X}$ =๓.๗๑) ส่วนด้านธัมม คารวตา (การเคารพในพระธรรม) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}$ =๓.๔๕)

ผู้ปกครองอาชีพ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว พบว่า ด้านปฏิสันถารคารวตา (การเคารพในการ ต้อนรับ) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ =๓.๙๘) รองลงมา คือ ด้านพุทธคารวตา (การเคารพในพระพุทธรูป) ($\bar{X}$ =๓.๗๙) ส่วนด้านสังฆคารวตา (การเคารพในพระสงฆ์) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}$ =๓.๕๕)

ผู้ปกครองอาชีพ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ พบว่า ด้านสิกขาคารวตา (การเคารพในการศึกษา) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ =๓.๘๒) รองลงมา คือ ด้านพุทธคารวตา (การเคารพในพระพุทธรูป) กับด้าน ปฏิสันถารคารวตา (การเคารพในการต้อนรับ) ($\bar{X}$ =๓.๗๕) ส่วนด้านสังฆคารวตา (การเคารพใน พระสงฆ์) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}$ =๓.๖๒)

ผู้ปกครองอาชีพ แม่บ้าน/พ่อบ้าน พบว่า ด้านพุทธคารวตา (การเคารพในพระพุทเจ้า) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=๔.๑๔$) รองลงมา คือ ด้านปฏิสันถารคารวตา (การเคารพในการต้อนรับ) ($\bar{X}=๓.๗๕$) ส่วนด้านสังฆคารวตา (การเคารพในพระสงฆ์) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}=๓.๓๒$)

จากตารางที่ ๔.๑๓ พบว่า นักเรียนมีการปฏิบัติตนตามหลักคุณธรรม โดยรวมทั้ง ๖ ด้าน
 จำแนกตามจำนวนครั้งในการทำกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา (ต่อสัปดาห์) อยู่ในระดับมาก
 ($\bar{X}$ = ๓.๖๓, ๓.๘๕ และ ๓.๘๔)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย จำนวนครั้งในการ
 ทำกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา (ต่อสัปดาห์) ๑ - ๓ ครั้ง พบว่า ด้านปฏิสันถารคารวตา (การเคารพ

ในการต้อนรับ) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=๓.๘๕$) รองลงมา คือ ด้านพุทธคารวตา (การเคารพในพระพุทธรเจ้า) ($\bar{X}=๓.๗๒$) ส่วน ด้านสังฆคารวตา (การเคารพในพระสงฆ์) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}=๓.๔๕$)

จำนวนครั้งในการทำกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา (ต่อสัปดาห์) ๔ - ๖ ครั้ง พบว่า ด้านปฏิสังขการคารวตา (การเคารพในการต้อนรับ) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=๔.๑๑$) รองลงมา คือ ด้านพุทธคารวตา (การเคารพในพระพุทธรเจ้า) ($\bar{X}=๓.๙๓$) ส่วนด้านธัมมคารวตา (การเคารพในพระธรรม) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}=๓.๗๓$)

จำนวนครั้งในการทำกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา (ต่อสัปดาห์) ตั้งแต่ ๗ ครั้ง ขึ้นไป พบว่า ด้านพุทธคารวตา (การเคารพในพระพุทธรเจ้า) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=๔.๑๕$) รองลงมา คือ ด้านอัปมาทคารวตา (การเคารพในความไม่ประมาท) กับด้านปฏิสังขการคารวตา (การเคารพในการต้อนรับ) ($\bar{X}=๓.๘๔$) ส่วนด้านสังฆคารวตา (การเคารพในพระสงฆ์) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}=๓.๖๕$)

จากตารางที่ ๔.๑๔ พบว่า นักเรียนมีการปฏิบัติตนตามหลักการธรรม โดยรวมทั้ง ๖ ด้าน
จำแนกตามสถานภาพครอบครัว อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =๓.๗๐, ๓.๕๙ และ ๓.๗๓)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย สถานภาพ
ครอบครัว อยู่กับพ่อแม่ พบว่า ด้านปฏิสันถารคารวตา (การเคารพในการต้อนรับ) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด
($\bar{X}$ =๓.๙๑) รองลงมา คือ ด้านพุทธคารวตา (การเคารพในพระพุทธรูป) ($\bar{X}$ =๓.๘๒) ส่วนด้านสังฆ
คารวตา (การเคารพในพระสงฆ์) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}$ =๓.๕๖)

สถานภาพครอบครัว อยู่กับญาติ พบว่า ด้านพุทธคารวตา (การเคารพในพระพุทธรูป)
มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ =๓.๗๔) รองลงมา คือ ด้านปฏิสันถารคารวตา (การเคารพในการต้อนรับ)
($\bar{X}$ =๓.๖๘) ส่วนด้านสังฆคารวตา (การเคารพในพระสงฆ์) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}$ =๓.๓๕)

สถานภาพครอบครัว อยู่กับพระ/สถานสงเคราะห์ พบว่า ด้านปฏิสันถารคารวตา
(การเคารพในการต้อนรับ) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ =๔.๐๑) รองลงมา คือ ด้านอัปมาทคารวตา
(การเคารพในความไม่ประมาท) ($\bar{X}$ =๓.๘๒) ส่วนด้านสังฆคารวตา (การเคารพในพระสงฆ์) มีค่าเฉลี่ย
น้อยที่สุด ($\bar{X}$ =๓.๕๓)

ตอนที่ ๔ ผลการเปรียบเทียบ การปฏิบัติตนตามหลักศีลธรรมโรงเรียนกอบ
กาญจน์ศึกษามูลนิธิ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาของนักเรียน ที่มี
เพศ ระดับชั้นปี เกรดเฉลี่ย อาชีพผู้ปกครอง จำนวนครั้งในการทำ
กิจกรรมทางพระพุทธศาสนา และสถานภาพครอบครัวต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๕ แสดงผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามหลักศีลธรรมโรงเรียนกอบกาญจน์
ศึกษามูลนิธิ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ของนักเรียนที่มีเพศต่างกัน

การปฏิบัติตนตามหลัก ศีลธรรม	เพศชาย (๙๐)		เพศหญิง (๑๑๑)		t	Sig.
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
ด้านพุทธานุภาพ (การเคารพในพระพุทธเจ้า)	๓.๘๐	๐.๗๓	๓.๘๐	๐.๖๐	๐.๐๕๒	๐.๙๕๙
ด้านธัมมานุภาพ (การเคารพในพระธรรม)	๓.๖๔	๐.๗๖	๓.๕๗	๐.๖๗	๐.๗๖๒	๐.๔๔๗
ด้านสังฆานุภาพ (การเคารพในพระสงฆ์)	๓.๖๑	๐.๖๓	๓.๔๘	๐.๖๘	๑.๓๕๙	๐.๑๗๖
ด้านสิกขาานุภาพ (การเคารพในการศึกษา)	๓.๗๐	๐.๖๐	๓.๖๒	๐.๖๐	๐.๙๒๗	๐.๓๕๕
ด้านอัปมาทานุภาพ (การเคารพในความไม่ประมาท)	๓.๗๕	๐.๖๕	๓.๖๑	๐.๖๕	๑.๕๒๒	๐.๑๓๐

ด้านปฏิสันถารคารวตา (การเคารพในการต้อนรับ)	๓.๙๕	๐.๖๒	๓.๘๘	๐.๗๐	๐.๗๕๙	๐.๔๔๙
รวม	๓.๗๔	๐.๕๔	๓.๖๖	๐.๕๑	๑.๑๑๖	๐.๒๖๖

จากตารางที่ ๔. ๑๕ พบว่า นักเรียนที่มีเพศต่างกันมีการปฏิบัติตนตามหลักคารวธรรม โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนที่มีเพศต่างกันมีการปฏิบัติตนตามหลักคารวธรรม ทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๖ แสดงผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามหลักคารวธรรมโรงเรียนกอบกาญจน์ ศึกษามูลนิธิ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดสงขลา ของนักเรียนที่มีระดับชั้นปีต่างกัน

การปฏิบัติตนตามหลัก คารวธรรม	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านพุทธคารวตา (การเคารพในพระพุทธรูป)	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	๒.๒๖๙ ๘๕.๓๒๗ ๘๗.๕๕๕	๒ ๑๙๘ ๒๐๐	๑.๑๓๔ ๐.๔๓๑	๒.๖๓๒	๐.๐๗๔
ด้านธัมมคารวตา (การเคารพในพระธรรม)	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	๐.๔๕๔ ๙๙.๑๘๑ ๙๙.๖๓๕	๒ ๑๙๘ ๒๐๐	๐.๒๒๗ ๐.๕๐๑	๐.๔๕๓	๐.๖๓๖
ด้านสังฆคารวตา (การเคารพในพระสงฆ์)	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	๑.๑๕๐ ๘๔.๗๐๙ ๘๕.๘๖๐	๒ ๑๙๘ ๒๐๐	๐.๕๗๕ ๐.๔๒๘	๑.๓๔๔	๐.๒๖๓
ด้านสิกขาคารวตา (การเคารพในการศึกษา)	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	๑.๐๐๔ ๗๐.๕๕๖	๒ ๑๙๘	๐.๕๐๒ ๐.๓๕๖	๑.๔๐๙	๐.๒๔๗

	รวม	๗๑.๕๕๐	๒๐๐			
ด้านอุปมาทการวตา (การเคารพในความไม่ ประมาณ)	ระหว่างกลุ่ม	๒.๑๗๙	๒	๑.๐๙๐	๒.๖๐๕	๐.๐๗๖
	ภายในกลุ่ม	๘๒.๘๑๑	๑๙๘	๐.๔๑๘		
	รวม	๘๔.๙๙๐	๒๐๐			
ด้านปฏิสนธการวตา (การเคารพในการต้อนรับ)	ระหว่างกลุ่ม	๔.๐๓๓	๒	๒.๐๑๖	๔.๗๓๖*	๐.๐๑๐
	ภายในกลุ่ม	๘๔.๓๐๐	๑๙๘	๐.๔๒๖		
	รวม	๘๘.๓๓๓	๒๐๐			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๐.๙๓๙	๒	๐.๔๗๐	๑.๗๒๐	๐.๑๘๒
	ภายในกลุ่ม	๕๔.๐๗๓	๑๙๘	๐.๒๗๓		
	รวม	๕๕.๐๑๒	๒๐๐			

* มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๖ พบว่า นักเรียนที่มีระดับชั้นปีต่างกันมีการปฏิบัติตนตามหลักการวธรรม โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านักเรียนที่มีระดับชั้นปีต่างกันมีการปฏิบัติตนตามหลักการวธรรม ด้านปฏิสนธการวตา(การเคารพในการต้อนรับ)แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ส่วนด้านพุทธการวตา (การเคารพในพระพุทธเจ้า) ด้านธัมมการวตา (การเคารพในพระธรรม) ด้านสังฆการวตา (การเคารพในพระสงฆ์) ด้านสิกขาการวตา (การเคารพในการศึกษา) และด้านอุปมาทการวตา(การเคารพในความไม่ประมาณไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ผู้วิจัยจึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของด้านที่พบความแตกต่างเป็นรายคู่ผล การทดสอบพบความแตกต่าง ดังแสดงในตารางที่ ๔.๒๒

ตารางที่ ๔.๑๗ แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่การปฏิบัติตนตามหลัก การวธรรมโรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาของ นักเรียน ที่มีระดับชั้นปีต่างกัน ด้านปฏิสนธการวตา (การเคารพในการ ต้อนรับ)

ระดับชั้นปี	$\bar{X}$	มัธยมศึกษาปีที่ ๒	มัธยมศึกษาปีที่ ๑	มัธยมศึกษาปีที่ ๓
		๓.๗๑	๓.๙๓	๔.๐๗
มัธยมศึกษาปีที่ ๒	๓.๗๑	-	๐.๒๑๓	๐.๓๕๗*
มัธยมศึกษาปีที่ ๑	๓.๙๓		-	๐.๑๔๔
มัธยมศึกษาปีที่ ๓	๔.๐๗			-

จากตารางที่ ๔. ๑๗ เมื่อทดสอบความแตกต่าง ในการปฏิบัติตนตามหลักคุณธรรม ของนักเรียนที่มีระดับชั้นปีต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า นักเรียนที่มีระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ มีการปฏิบัติตนตามหลักคุณธรรม ด้านปฏิสันถารคารวตา (การเคารพในการต้อนรับ) สูงกว่านักเรียนที่มีระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ ๔.๑๘ แสดงผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามหลักคุณธรรมโรงเรียนกอบกาญจน์ ศึกษามูลนิธิ อำเภอดงหลวง จังหวัดสงขลา ของนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน

การปฏิบัติตนตามหลัก คุณธรรม	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านพุทธคารวตา	ระหว่างกลุ่ม	๐.๙๑๕	๒	๐.๔๕๘	๑.๐๔๕	๐.๓๕๔

(การเคารพในพระพุทธรเจ้า)	ภายในกลุ่ม	๘๖.๖๘๐	๑๙๘	๐.๔๓๘		
	รวม	๘๗.๕๙๕	๒๐๐			
ด้านธัมมการวตา	ระหว่างกลุ่ม	๓.๖๘๔	๒	๑.๘๔๒	๓.๘๐๑*	๐.๐๒๔
(การเคารพในพระธรรม)	ภายในกลุ่ม	๙๕.๙๕๑	๑๙๘	๐.๔๘๕		
	รวม	๙๙.๖๓๕	๒๐๐			
ด้านสังฆการวตา	ระหว่างกลุ่ม	๐.๙๙๔	๒	๐.๔๙๗	๑.๑๕๙	๐.๓๑๖
(การเคารพในพระสงฆ์)	ภายในกลุ่ม	๘๔.๘๖๖	๑๙๘	๐.๔๒๙		
	รวม	๘๕.๘๖๐	๒๐๐			
ด้านสิกขาการวตา	ระหว่างกลุ่ม	๒.๐๕๗	๒	๑.๐๒๙	๒.๙๓๑	๐.๐๕๖
(การเคารพในการศึกษา)	ภายในกลุ่ม	๖๙.๔๙๓	๑๙๘	๐.๓๕๑		
	รวม	๗๑.๕๕๐	๒๐๐			
ด้านอัปมาทการวตา	ระหว่างกลุ่ม	๓.๖๑๒	๒	๑.๘๐๖	๔.๓๙๕*	๐.๐๑๔
(การเคารพในความไม่	ภายในกลุ่ม	๘๑.๓๗๘	๑๙๘	๐.๔๑๑		
ประมาท)	รวม	๘๔.๙๙๐	๒๐๐			
ด้านปฏิสันถารการวตา	ระหว่างกลุ่ม	๓.๕๔๑	๒	๑.๗๗๐	๔.๑๓๔*	๐.๐๑๗
(การเคารพในการต้อนรับ)	ภายในกลุ่ม	๘๔.๗๙๒	๑๙๘	๐.๔๒๘		
	รวม	๘๘.๓๓๓	๒๐๐			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๒.๑๘๐	๒	๑.๐๙๐	๔.๐๘๔*	๐.๐๑๘
	ภายในกลุ่ม	๕๒.๘๓๓	๑๙๘	๐.๒๖๗		
	รวม	๕๕.๐๑๒	๒๐๐			

* มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๘ พบว่า นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามหลักการวธรรม โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามหลักการวธรรม ด้านธัมมการวตา (การเคารพในพระธรรม) ด้านอัปมาทการวตา (การเคารพในความไม่ประมาท) ด้านปฏิสันถารการวตา (การเคารพในการต้อนรับ) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ส่วนด้านพุทธานุการวตา (การเคารพในพระพุทธรเจ้า) ด้านสังฆการวตา (การเคารพในพระสงฆ์) และด้านสิกขาการวตา (การเคารพในการศึกษา) ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ผู้วิจัยจึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของด้านที่พบความแตกต่างเป็นรายคู่ ผลการทดสอบพบความแตกต่าง ดังแสดงในตารางที่ ๔.๒๔ – ๔.๒๗

ตารางที่ ๔.๑๙ แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่การปฏิบัติตนตามหลัก
 ศาสนธรรมโรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ อำเภอลำดวน จังหวัดสงขลา
 ของนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน ด้านธัมมการวตา (การเคารพในพระธรรม)

เกรดเฉลี่ย	$\bar{X}$	น้อยกว่า ๒.๐๐	๒.๐๐ - ๒.๕๕	ตั้งแต่ ๓.๐๐ ขึ้นไป
		๓.๒๖	๓.๖๓	๓.๖๘
น้อยกว่า ๒.๐๐	๓.๒๖	-	๐.๓๗๕*	๐.๔๑๖*
๒.๐๐ - ๒.๕๕	๓.๖๓		-	๐.๐๔๑
ตั้งแต่ ๓.๐๐ ขึ้นไป	๓.๖๘			-

จากตารางที่ ๔.๑๙ เมื่อทดสอบความแตกต่างการปฏิบัติตนตามหลักศาสนาธรรม ของนักเรียน
 ที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย ตั้งแต่ ๓.๐๐ ขึ้นไป และนักเรียนที่มีเกรด
 เฉลี่ย ๒.๐๐ - ๒.๕๕ มีการปฏิบัติตนตามหลักศาสนาธรรม ด้านธัมมการวตา (การเคารพในพระธรรม)
 สูงกว่านักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยน้อยกว่า ๒.๐๐ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ ๔.๒๐ แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่การปฏิบัติตนตามหลัก
 ศาสนธรรมโรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ อำเภอลำดวน จังหวัดสงขลา
 ของนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน ด้านอัปมาทการวตา (การเคารพในความไม่
 ประมาท)

เกรดเฉลี่ย	$\bar{X}$	น้อยกว่า ๒.๐๐	ตั้งแต่ ๓.๐๐ ขึ้นไป	๒.๐๐ - ๒.๕๕
		๓.๓๓	๓.๗๒	๓.๗๓
น้อยกว่า ๒.๐๐	๓.๓๓	-	๐.๓๙๑*	๐.๓๙๕*
ตั้งแต่ ๓.๐๐ ขึ้นไป	๓.๗๒		-	๐.๐๐๓
๒.๐๐ - ๒.๕๕	๓.๗๓			-

จากตารางที่ ๔.๒๐ เมื่อทดสอบความแตกต่างการปฏิบัติตนตามหลักศาสนาธรรม ของนักเรียน
 ที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย ๒.๐๐ - ๒.๕๕ และนักเรียนที่มีเกรด

เฉลี่ยตั้งแต่ ๓.๐๐ ขึ้นไป มีการปฏิบัติตามหลักคุณธรรม ด้านอัปมาทการวตา (การเคารพในความไม่ประมาท) สูงกว่านักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยน้อยกว่า ๒.๐๐ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ ๔.๒๑ แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่การปฏิบัติตามหลักคุณธรรมโรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ของนักเรียน ที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน ด้านปฏิสันถารการวตา (การเคารพในการต้อนรับ)

เกรดเฉลี่ย	$\bar{X}$	น้อยกว่า ๒.๐๐	๒.๐๐ - ๒.๙๙	ตั้งแต่ ๓.๐๐ ขึ้นไป
		๓.๕๗	๓.๙๖	๓.๙๗
น้อยกว่า ๒.๐๐	๓.๕๗	-	๐.๓๘๑*	๐.๓๙๘*
๒.๐๐ - ๒.๙๙	๓.๙๖		-	๐.๐๑๗
ตั้งแต่ ๓.๐๐ ขึ้นไป	๓.๙๗			-

จากตารางที่ ๔.๒๑ เมื่อทดสอบความแตกต่างการปฏิบัติตามหลักคุณธรรม ของนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย ตั้งแต่ ๓.๐๐ ขึ้นไป และนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย ๒.๐๐- ๒.๙๙ มีการปฏิบัติตามหลักคุณธรรม ด้านปฏิสันถารการวตา (การเคารพในการต้อนรับ) สูงกว่านักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยน้อยกว่า ๒.๐๐ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ ๔.๒๒ แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่การปฏิบัติตามหลักคุณธรรมโรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ของนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน โดยรวม

เกรดเฉลี่ย	$\bar{X}$	น้อยกว่า ๒.๐๐	๒.๐๐ - ๒.๙๙	ตั้งแต่ ๓.๐๐ ขึ้นไป
		๓.๔๔	๓.๗๑	๓.๗๗
น้อยกว่า ๒.๐๐	๓.๔๔	-	๐.๒๗๕*	๐.๓๒๖*
๒.๐๐ - ๒.๙๙	๓.๗๑		-	๐.๐๕๑
ตั้งแต่ ๓.๐๐ ขึ้นไป	๓.๗๗			-

จากตารางที่ ๔.๒๒ เมื่อทดสอบความแตกต่างการปฏิบัติตนตามหลักศีลธรรม ของนักเรียน ที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย ตั้งแต่ ๓.๐๐ ขึ้นไป และนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย ๒.๐๐– ๒.๙๙ มีการปฏิบัติตนตามหลักศีลธรรม โดยรวมสูงกว่านักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย น้อยกว่า ๒.๐๐ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.๐๕

ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ ๔.๒๓ แสดงผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามหลักศีลธรรมโรงเรียนกอบกาญจน์ ศึกษามูลนิธิ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดสงขลา ของนักเรียน ที่อาชีพผู้ปกครอง ต่างกัน

การปฏิบัติตนตามหลัก ศีลธรรม	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านพุทธคารวตา (การเคารพใน พระพุทธเจ้า)	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	๓.๓๔๓ ๘๔.๒๐๓ ๘๗.๕๔๕	๓ ๑๙๗ ๒๐๐	๑.๑๓๑ ๐.๔๒๗	๒.๖๔๖*	๐.๐๕๐
ด้านธัมมคารวตา (การเคารพในพระ ธรรม)	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	๒.๓๐๑ ๘๗.๓๓๔ ๘๙.๖๓๕	๓ ๑๙๗ ๒๐๐	๐.๗๖๗ ๐.๔๔๔	๑.๕๕๒	๐.๒๐๒
ด้านสังฆคารวตา (การเคารพในพระสงฆ์)	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	๑.๔๒๖ ๘๔.๔๓๓ ๘๕.๘๖๐	๓ ๑๙๗ ๒๐๐	๐.๔๗๕ ๐.๔๒๙	๑.๑๐๙	๐.๓๔๗
ด้านสิกขาคารวตา (การเคารพใน การศึกษา)	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	๑.๔๑๑ ๗๐.๑๓๙ ๗๑.๕๕๐	๓ ๑๙๗ ๒๐๐	๐.๔๗๐ ๐.๓๕๖	๑.๓๒๑	๐.๒๖๙
ด้านอัปมาทคารวตา (การเคารพในความไม่ ประมาท)	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	๑.๒๙๑ ๘๓.๗๐๐ ๘๔.๙๙๐	๓ ๑๙๗ ๒๐๐	๐.๔๓๐ ๐.๔๒๕	๑.๐๑๒	๐.๓๘๘
ด้านปฏิสันถารคารวตา	ระหว่างกลุ่ม	๑.๕๓๙	๓	๐.๕๑๓	๑.๑๖๕	๐.๓๒๔

(การเคารพในการ ต้อนรับ)	ภายในกลุ่ม รวม	๘๖.๗๙๓ ๘๘.๓๓๓	๑๙๗ ๒๐๐	๐.๔๔๑		
รวม	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	๐.๔๔๘ ๕๔.๕๖๔ ๕๕.๐๑๒	๓ ๑๙๗ ๒๐๐	๐.๑๔๙ ๐.๒๗๗	๐.๕๓๙	๐.๖๕๖

* มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๓ พบว่า นักเรียนที่อาศัยผู้ปกครอง ต่างกันมีการปฏิบัติตนตามหลักคาว
ธรรม โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านักเรียนที่อาศัยผู้ปกครองต่างกันมีการปฏิบัติตนตามหลักคาว
ธรรม ด้านพุทธคารวตา(การเคารพในพระพุทเจ้า)แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ส่วนด้านธัมมคารวตา (การเคารพในพระธรรม) ด้านสังฆคารวตา (การเคารพในพระสงฆ์) ด้าน
สิกขาคารวตา (การเคารพในการศึกษา)ด้านอัปมาทคารวตา (การเคารพในความไม่ประมาท)และ ด้าน
ปฏิสันถารคารวตา(การเคารพในการต้อนรับ)ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ผู้วิจัยจึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของด้านที่พบความแตกต่างเป็นรายคู่ ผล
การทดสอบพบความแตกต่าง ดังแสดงในตารางที่ ๔.๒๔

**ตารางที่ ๔.๒๔ แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่การปฏิบัติตนตามหลัก
คาวธรรมโรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดสงขลา
ของนักเรียน ที่อาศัยผู้ปกครอง ต่างกันด้าน พุทธ คารวตา (การเคารพใน
พระพุทเจ้า)**

อาศัยผู้ปกครอง	$\bar{X}$	เกษตรกรรม/ รับจ้างทั่วไป	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	ค้าขาย/ธุรกิจ ส่วนตัว	แม่บ้าน/ พ่อบ้าน
		๓.๗๑	๓.๗๕	๓.๗๙	๔.๑๔
เกษตรกรรม/รับจ้างทั่วไป	๓.๗๑	-	๐.๐๓๗	๐.๐๘๕	๐.๔๒๙*
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	๓.๗๕		-	๐.๐๔๙	๐.๓๙๓*
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	๓.๗๙			-	๐.๓๔๔*
แม่บ้าน/พ่อบ้าน	๔.๑๔				-

จากตารางที่๔.๒๔ เมื่อทดสอบความแตกต่างการปฏิบัติตนตามหลักคาวธรรม ของนักเรียนที่
มีอาศัยผู้ปกครอง ต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพ แม่บ้าน/พ่อบ้านมีการปฏิบัติ

ตนตามหลักการวธธรรม ด้าน พุทธคารวตา (การเคารพในพระพุทเจ้า) สูงกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมี อาชีพเกษตรกรรม/รับจ้างทั่วไป อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ และอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัวอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ ๔.๒๕ แสดงผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามหลักการวธธรรมโรงเรียนกอบกาญจน์ ศึกษามูลนิธิ อำเภอดาใหญ่ จังหวัดสงขลา ของนักเรียนที่จำนวนครั้งในการทำ กิจกรรมทางพระพุทธศาสนาต่างกัน

การปฏิบัติตนตามหลัก การวธธรรม	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านพุทธคารวตา (การเคารพใน พระพุทเจ้า)	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	๓.๕๕๗ ๘๔.๐๓๘ ๘๗.๕๙๕	๒ ๑๙๘ ๒๐๐	๑.๗๗๙ ๐.๔๒๔	๔.๑๙๐*	๐.๐๑๗
ด้านธัมมคารวตา (การเคารพในพระธรรม)	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	๒.๑๒๐ ๙๗.๕๑๕ ๙๙.๖๓๕	๒ ๑๙๘ ๒๐๐	๑.๐๖๐ ๐.๔๙๒	๒.๑๕๓	๐.๑๑๙

ด้านสังฆการวตา (การเคารพในพระสงฆ์)	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	๓.๘๘๒ ๘๑.๙๗๘ ๘๕.๘๖๐	๒ ๑๙๘ ๒๐๐	๑.๙๔๑ ๐.๔๑๔	๔.๖๘๘*	๐.๐๑๐
ด้านสิกขาการวตา (การเคารพในการศึกษา)	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	๑.๕๐๙ ๗๐.๐๔๑ ๗๑.๕๕๐	๒ ๑๙๘ ๒๐๐	๐.๗๕๕ ๐.๓๕๔	๒.๑๓๓	๐.๑๒๑
ด้านอัปมาทการวตา (การเคารพในความไม่ ประมาท)	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	๑.๑๔๙ ๘๓.๘๔๑ ๘๔.๙๙๐	๒ ๑๙๘ ๒๐๐	๐.๕๗๕ ๐.๔๒๓	๑.๓๕๗	๐.๒๖๐
ด้านปฏิสันถารการวตา (การเคารพในการต้อนรับ)	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	๒.๓๒๗ ๘๖.๐๐๕ ๘๘.๓๓๓	๒ ๑๙๘ ๒๐๐	๑.๑๖๔ ๐.๔๓๔	๒.๖๗๙	๐.๐๗๑
รวม	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	๒.๐๔๑ ๕๒.๙๗๑ ๕๕.๐๑๒	๒ ๑๙๘ ๒๐๐	๑.๐๒๑ ๐.๒๖๘	๓.๘๑๕*	๐.๐๒๔

* มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๕ พบว่า นักเรียนมีที่จำนวนครั้งในการทำกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามหลักการวธรรม โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนมีที่จำนวนครั้งในการทำกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามหลักการวธรรมด้านพุทธการวตา (การเคารพในพระพุทธเจ้า) กับด้านสังฆการวตา (การเคารพในพระสงฆ์) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ส่วนด้านธัมมการวตา (การเคารพในพระธรรม) ด้านสิกขาการวตา (การเคารพในการศึกษา) ด้านอัปมาทการวตา (การเคารพในความไม่ประมาท) และด้านปฏิสันถารการวตา (การเคารพในการต้อนรับ) ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ผู้วิจัยจึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของด้านที่พบความแตกต่างเป็นรายคู่ ผลการทดสอบพบความแตกต่าง ดังแสดงในตารางที่ ๔.๒๖ – ๔.๒๙

ตารางที่ ๔.๒๖ แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่การปฏิบัติตนตามหลักการวธรรมโรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ของนักเรียน ที่จำนวนครั้งในการทำกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาต่างกัน ด้านพุทธการวตา (การเคารพในพระพุทธเจ้า)

จำนวนครั้งในการทำกิจกรรม ทางพระพุทธศาสนา	$\bar{X}$	๑ - ๓ ครั้ง	๔ - ๖ ครั้ง	ตั้งแต่ ๗ ครั้ง ขึ้นไป
		๓.๗๒	๓.๙๓	๔.๑๕
๑ - ๓ ครั้ง	๓.๗๒	-	๐.๒๑๑	๐.๔๒๕*
๔ - ๖ ครั้ง	๓.๙๓		-	๐.๒๑๔
ตั้งแต่ ๗ ครั้ง ขึ้นไป	๔.๑๕			-

จากตารางที่ ๔. ๒๖ เมื่อทดสอบความแตกต่างนักเรียนมีการปฏิบัติตนตามหลักศีลธรรม ที่จำนวนครั้งในการทำกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า นักเรียนที่จำนวนครั้งในการทำกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาตั้งแต่ ๗ ครั้ง ขึ้นไป มีการปฏิบัติตนตามหลักศีลธรรม ด้าน พุทธคารวตา (การเคารพในพระพุทเจ้า) สูงกว่านักเรียน ที่จำนวนครั้งในการทำกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา ๑ - ๓ ครั้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ ๔.๒๗ แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่การปฏิบัติตนตามหลักศีลธรรมโรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ของนักเรียน ที่จำนวนครั้งในการทำกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาต่างกัน ด้าน สังฆคารวตา (การเคารพในพระสงฆ์)

จำนวนครั้งในการทำกิจกรรม ทางพระพุทธศาสนา	$\bar{X}$	๑ - ๓ ครั้ง	ตั้งแต่ ๗ ครั้ง ขึ้นไป	๔ - ๖ ครั้ง
		๓.๔๕	๓.๖๕	๓.๗๘
๑ - ๓ ครั้ง	๓.๔๕	-	๐.๑๙๙	๐.๓๓๑*
ตั้งแต่ ๗ ครั้ง ขึ้นไป	๓.๖๕		-	๐.๑๓๒
๔ - ๖ ครั้ง	๓.๗๘			-

จากตารางที่ ๔. ๒๗ เมื่อทดสอบความแตกต่างนักเรียนมีการปฏิบัติตนตามหลักศีลธรรม ที่จำนวนครั้งในการทำกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า นักเรียนที่จำนวนครั้งในการทำกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา ๔ - ๖ ครั้ง มีการปฏิบัติตนตามหลักศีลธรรม ด้านสังฆคารวตา (การเคารพในพระสงฆ์) สูงกว่านักเรียน ที่จำนวนครั้งในการทำกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา ๑ - ๓ ครั้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ ๔.๒๘ แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่การปฏิบัติตนตามหลัก
 ศาสนธรรมโรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ อำเภอดำรงวิทยะปาลัย จังหวัดสงขลา
 ของนักเรียนที่จำนวนครั้งในการทำกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาต่างกัน โดยรวม

จำนวนครั้งในการทำกิจกรรม ทางพระพุทธศาสนา	$\bar{X}$	๑ - ๓ ครั้ง	ตั้งแต่ ๗ ครั้ง ขึ้นไป	๔ - ๖ ครั้ง
		๓.๖๓	๓.๘๔	๓.๘๕
๑ - ๓ ครั้ง	๓.๖๓	-	๐.๒๑๒	๐.๒๒๓*
ตั้งแต่ ๗ ครั้ง ขึ้นไป	๓.๘๔		-	๐.๐๑๒
๔ - ๖ ครั้ง	๓.๘๕			-

จากตารางที่ ๔. ๒๘ เมื่อทดสอบความแตกต่างนักเรียนมีการปฏิบัติตนตามหลักศาสนาธรรม
 ที่จำนวนครั้งในการทำกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า นักเรียนที่จำนวนครั้งใน
 การทำกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา ๔ - ๖ ครั้ง มีการปฏิบัติตนตามหลักศาสนาธรรม โดยรวมสูงกว่า
 นักเรียนที่จำนวนครั้งในการทำกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา ๑ - ๓ ครั้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
 ระดับ .๐๕

ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ ๔.๒๙ แสดงผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามหลักศาสนาธรรมโรงเรียนกอบกาญจน์

ศึกษามูลนิธิ อำเภอบางใหญ่ จังหวัดสงขลา ของนักเรียน ที่มีสถานภาพ
ครอบครัวต่างกัน

การปฏิบัติตนตามหลัก การวธธรรม	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านพุทธคารวตา (การเคารพใน พระพุทเจ้า)	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	๐.๑๙๔ ๘๗.๔๐๒ ๘๗.๕๙๕	๒ ๑๙๘ ๒๐๐	๐.๐๙๗ ๐.๔๔๑	๐.๒๑๙	๐.๘๐๓
ด้านธัมมคารวตา (การเคารพในพระธรรม)	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	๐.๒๓๕ ๙๙.๔๐๐ ๙๙.๖๓๕	๒ ๑๙๘ ๒๐๐	๐.๑๑๘ ๐.๕๐๒	๐.๒๓๔	๐.๗๙๑
ด้านสังฆคารวตา (การเคารพในพระสงฆ์)	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	๐.๔๙๕ ๘๕.๓๖๕ ๘๕.๘๖๐	๒ ๑๙๘ ๒๐๐	๐.๒๔๗ ๐.๔๓๑	๐.๕๗๔	๐.๕๖๔
ด้านสิกขาคารวตา (การเคารพในการศึกษา)	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	๐.๑๑๓ ๗๑.๔๓๗ ๗๑.๕๕๐	๒ ๑๙๘ ๒๐๐	๐.๐๕๗ ๐.๓๖๑	๐.๑๕๗	๐.๘๕๕
ด้านอัปมาทคารวตา (การเคารพในความไม่ ประมาท)	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	๐.๖๑๙ ๘๔.๓๗๒ ๘๔.๙๙๐	๒ ๑๙๘ ๒๐๐	๐.๓๐๙ ๐.๔๒๖	๐.๗๒๖	๐.๔๘๕
ด้านปฏิสันถารคารวตา (การเคารพในการ ต้อนรับ)	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	๐.๙๒๗ ๘๗.๔๐๕ ๘๘.๓๓๓	๒ ๑๙๘ ๒๐๐	๐.๔๖๔ ๐.๔๔๑	๑.๐๕๐	๐.๓๕๒
รวม	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	๐.๑๗๑ ๕๔.๘๔๑ ๕๕.๐๑๒	๒ ๑๙๘ ๒๐๐	๐.๐๘๕ ๐.๒๗๗	๐.๓๐๘	๐.๗๓๕

จากตารางที่ ๔.๒๙ พบว่า นักเรียนที่มีสถานภาพครอบครัว ต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามหลักการวธธรรม โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนที่มีสถานภาพครอบครัวต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามหลักการวธธรรมทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

**ตอนที่ ๕ ผลการรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการปฏิบัติตนตาม
หลักคุณธรรมของนักเรียนโรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ**

**ตารางที่ ๔.๓๐ แสดง ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ แนวทางส่งเสริมการปฏิบัติตนตามหลักคุณธรรม
ของนักเรียนโรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ**

แนวทางส่งเสริมการปฏิบัติตนตามหลักคุณธรรม	ความถี่
๑. ด้านพุทธศรวตา (การเคารพในพระพุทธเจ้า)	
๑.๑ ควรส่งเสริมให้นักเรียนได้ไหว้พระพุทธรูปที่โรงเรียน	๓๗
๑.๒ ควรส่งเสริมให้ความรู้เรื่องพุทธประวัติและความสำคัญของพระพุทธเจ้า	๒๔
๑.๓ ควรส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา	๑๒
รวม	๗๓
๒. ด้านธัมมศรวตา (การเคารพในพระธรรม)	
๒.๑ นักเรียนควรปฏิบัติตามหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาเพื่อเป็นคนดี	๔๓
๒.๒ นักเรียนควรตั้งใจปฏิบัติศีล ๕	๑๕
รวม	๕๘
๓. ด้านสังฆศรวตา (การเคารพในพระสงฆ์)	
๓.๑ นักเรียนเมื่อเจอพระสงฆ์แล้วไหว้ ให้การเคารพ	๔๖
๓.๒ นักเรียนไม่ส่งเสียงดัง หรือพูดคุยในขณะที่เรียนกับพระ	๑๙
๓.๓ นักเรียนควรตั้งใจฟังในสิ่งที่พระสอน	๗
รวม	๖๒
๔. ด้านสิกขาศรวตา (การเคารพในการศึกษา)	
๔.๑ นักเรียนควรตั้งใจ ขยันเรียน	๖๑
๔.๒ นักเรียนควรค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ	๒๖
๔.๓ นักเรียนควรให้ความเคารพ ให้เกียรติครูผู้สอน	๒๔
๔.๔ นักเรียนควรมาเรียนไม่ขาด	๑๗
๔.๕ นักเรียนควรไม่เหยียบ ไม่ข้ามหนังสือ	๑๒

รวม	๑๔๐
๕. ด้านอุปมาทการวตา(การเคารพในความไม่ประมาท)	
๕.๑ นักเรียนควรทำอะไรอย่างมีสติไม่ประมาท	๓๘
๕.๒ นักเรียนไม่ควรทำงานค้ำคา	๑๔
๕.๓ นักเรียนควรคิดก่อนทำ ก่อนพูด	๙
รวม	๖๑

ตารางที่ ๔.๓๑ (ต่อ)

แนวทางส่งเสริมการปฏิบัติตนตามหลักการธรรม	ความถี่
๖. ด้านปฏิสันถารการวตา (การเคารพในการต้อนรับ)	
๖.๑ นักเรียนควรเคารพให้เกียรติกับแขกผู้มาเยือนโรงเรียน	๒๖
๑.๒ นักเรียนควรให้การช่วยเหลือกับผู้ที่มาขอความช่วยเหลือ	๑๔
๑.๓ นักเรียนควรช่วยกันรักษาความสะอาดในโรงเรียน	๗
รวม	๔๗

จากตารางที่ ๔.๓๑ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการปฏิบัติตนตามหลักการธรรม ของนักเรียนโรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตาม ความถี่ จากมากไปหาน้อยพบว่าด้านสิกขาการวตา (การเคารพในการศึกษา) มีแนวทางส่งเสริม ได้แก่นักเรียน ควรตั้งใจ ขยันเรียน นักเรียนควรค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ และนักเรียนควรให้ความเคารพ ให้เกียรติครูผู้สอนมีความถี่สูงสุดรวมทุกข้อ ๑๔๐, รองลงมา คือ ด้านพุทธการวตา (การเคารพใน พระพุทธเจ้า) มีแนวทางส่งเสริม ได้แก่ ควรส่งเสริมให้นักเรียนได้ไหว้พระพุทธรูปที่โรงเรียน ควร ส่งเสริมให้ความรู้เรื่องพุทธประวัติ และความสำคัญของพระพุทธเจ้า และควรส่งเสริมให้ความรู้ เกี่ยวกับพระพุทธศาสนามีความถี่รวมทุกข้อ ๗๓, และส่วน ด้านปฏิสันถารการวตา (การเคารพในการ ต้อนรับ) มีแนวทางส่งเสริม ได้แก่ นักเรียนควรเคารพให้เกียรติกับแขกผู้มาเยือนโรงเรียน นักเรียนควร ให้การช่วยเหลือกับผู้ที่มาขอความช่วยเหลือ และนักเรียนควรช่วยกันรักษาความสะอาดในโรงเรียน มี ความถี่ต่ำสุดรวมทุกข้อ ๔๗

ส่วนด้านที่เหลือ พบว่า มี แนวทางส่งเสริมการปฏิบัติตนตามหลักการธรรม โดยรวมอยู่ใน ระดับปานกลางจากความถี่ พบว่า ด้านสังฆการวตา (การเคารพในพระสงฆ์) มีแนวทางส่งเสริม ได้แก่ นักเรียนเมื่อเจอพระสงฆ์แล้วไหว้ ให้การเคารพนักเรียนไม่ส่งเสียงดัง หรือพูดคุยในขณะที่เรียนกับพระ และนักเรียนควรตั้งใจฟังในสิ่งที่พระสอน มีความถี่รวมทุกข้อ ๖๒, รองลงมา คือ ด้านอุปมาทการว

ตา (การเคารพในความไม่ประมาท) มีแนวทางส่งเสริม ได้แก่ นักเรียนควรทำอะไรอย่างมีสติไม่ประมาท นักเรียนไม่ควรทำงานค้างคา และนักเรียนควรคิดก่อนทำ ก่อนพูด มีความถี่รวมทุกข้อ ๖๑, และด้านธัมมการวตา (การเคารพในพระธรรม) มีแนวทางส่งเสริม ได้แก่ นักเรียนควรปฏิบัติตามหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาเพื่อเป็นคนดี และนักเรียนควรตั้งใจปฏิบัติศีล ๕ มีความถี่รวมทุกข้อ ๕๘